Ana 1, Sv. Anton 0, Sv. Benedikt 0, Sv. Bolfenk 0, Sv. Jurij 0, Sv. Lenart 1, Marija Snežna 1, Negova 0, Sv. Rupert 5, skupaj 8, tedaj 15 manje nego leta 1912.

—š— **Učenci 20. stoletja.** Nedavno je bila neka učenka neznatno kaznovana od svojega učitelja. Takoj se poda sama na sodnijo ter tamkaj ovadi to zadevo kazenskemu sodniku. Rezultat preiskavanj s strani žandarmerije je bil, da se je kazensko postopanje proti učitelju ustavilo. — Zanimivo pa je pismo, ki ga je »hvaležna« učenka še isti dan pisala svoji součenki. Glasi se doslovno tako-le: »Draga Hanika! V začetku pisanja te prav lepo pozdravim in ti kratko popišem, kak je bilo na gerihti. Ko sem prišla gor so me barali kaj želim jaz sem rekla da so me »N« na šinjaki poškrampali te pa sem mogla pokazati. Da so že vidli te pa so rekli en gospot o himl »N«. te pa so poslali po cirngosta. Ko pa so prišli cirn gost so mi ti tudi pogledli in so vse pogledli in so vse enem gospodi pravili, da imam dva štrajha enga imam štiri centimetre drugega enega pa en centimeter. Vse to so si gor zapisali zapisalili so tudi kako so me rezali in zbivali. Tudi neke prič sem mogla povedati. Pa tisto ne bom pravila nobeni do že nah vidle kire so prišla sem snoči v temi še domo. Toti »N« je glih taki kakor en aboh da pride po kūre da aboh tudi najprej pri šinjaki zgrabi daje prej hin. Tak je tudi »N« mene mislo zadrgniti nah pa si je zrajto da je petek v petek pa ne smej jesti mesa tepa me je rajši zoškrampno pa razbivo. V pondelek pa bom si nesla nož seboj pa bom ga vrgla »N« na mizo pa bom mo rekla to maš zdaj noš pa si nohte poreži da nas neboš vse zoškrampo. Pa bom še mo tudi rekla saj do ti nohti drugi zrasli pa menilezacelilo tudi kaj si me škrampno. Da bi še le zdrav ostano »N« skoz nedeljo saj v pondelek se vidima. Zbogom hanika pridi v pondelek v šolo (gusta ? — Kam plovemo? Lepa vaja v prostem spisju!

—š— **Učiteljski sklad.** Predlagam sledeče: Naročniki »Tagespošte« ki ta časopis plačujemo potom »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju«, naročnina za prvo polovico meseca prosinca pa zaradi znanih ovir odpade, darujemo na ta način prihranjeno krono učiteljskemu skladu v Celju. Da? — Da!

—š— **Studenice pri Poljčanah** poročajo: Na tukajšnji šoli, kjer se je priredila zadnja leta dvakrat šolska razstava, se priredi letos tridnevni tečaj za kmetijsko knjigovodstvo. Namenjen je ta tečaj ne le učencem, ampak tudi odraslim. Krajni šolski svet, ki je sedaj v izbornih rokah, je daroval v to svrho lepo vsoto. Svečna meseca se vrši v šolski namen v Studencih večja prireditev, pri kateri poje prvikrat domači pevski zbor ter sodeluje učiteljski orkester.

—š— **Iz Žalca** pišejo: Vprašanje meščanske šole s slov. učnim jezikom v Žalcu je rešeno šele sedaj trgu v prid, dasi je žalski občinski odbor na svojih sejah dne 14. aprila 1901, 22. februarja 1902 in 7. junija 1903 opetovano sklepal in prosil za ustanovitev meščanske šole, a vselej brezuspešno. Občinski odbor žalski je dosegel že leta 1898. ustanovitev obrtno-nadaljevalne šole, ki izobrazuje že 15 let obrtni naraščaj. Mnogo se je trudil župan, da se je žalska ljudska šola polagoma razširila iz trirazrednice v 4 in 5razrednico, ker mu je vselej bilo na srcu, da se naša mladina bolj izobrazuje. Danes ima ljudska in obrt. nadaljevalna šola svoj novi dom v modernem šolskem poslopju. — Zaradi tega in drugih zaslug je občinski odbor trga Žalca imenoval na zadnji svoji seji mnogozaslužnega župana gosp. Josipa Širco za častnega občana.

—š— **Usmiljeni katehet!** Iz Ljubna poročajo »Zarji«: Katehet Pichler je v ljudski šoli v Judendorfu tako pretepel učenca Janška, da so ga morali prepeljati v bolniščnico. Katehet je delil v šoli podobice učencem, ki so imeli v krščanskem nauku prvi red. Mali Janšek je tudi prosil kateheta za podobico, a katehet mu je ni dal. Prosil ga je še v drugič, kar je namestnika božjega tako raztogotilo, da je obdaroval fantiča s tako krepkimi zaušnicami, da se je fant zgrudil in ni mogel več govoriti. Šele popoldne ob treh je deček zopet izpregovoril. Ko so prepeljali dečka na zdravnikov nasvet v bolniščnico, so se mu poznali še sledovi zaušnic na obrazu. Kateheta je seveda oče učenca ovadil.

—š— **Iz Slovenske Bistrice** pišejo o okoliški šoli »Slov. Narodu« doslovno naslopno: »Z Antonom Dietnerjem dobili smo učitelja, ki bo služil težnjam in namenom germanizatoričnih društev«, tako je marsikdo vzkliknil ob njegovem prihodu v Slovensko Bistrico. In prav je imel! Starši poloobveznih otrok so bili opravičeno razburjeni, ko je bil imenovan na mesto gosp. učitelja Stanka Šorna za suplenta učitelj Anton Dietner. Na merodajnih mestih so vložili protest proti temu imenovanju in tudi deželni poslanci so posredovali na pristojnem mestu, da odvrnejo nameravano krivico od naše okoliške šole. Sam namestnik Clary nam je pismeno zagotovil, da je Anton Dietner v narodnem oziru miren in strpen in da tudi v bodoče od njega ni pričakovati v tem oziru nobene izpremembe. Tudi deželni šolski nadzornik Končnik se je nasproti deputaciji deželnih poslancev o tem učitelju enako izrazil. **Dosedanje delovanje Dietnerjevo v Slovenski Bistrici pa je pokazalo, da namestnik grof Clary in deželni šolski nadzornik Končnik svojih ptičev niti ne poznata, ali pa da sta učitelja Dietnerja napram pritožnikom in deželnim poslancem vedoma napačno opisala.** Nedavno tega so priredili namreč tukajšnji nemčurji najzagrizenejšo nemškonacionalno slavnost, takoimenovano »Julfeier«. Take vrste slavnosti se osobito v obmejnih krajih prirejajo s tem namenom, da razni nemški kričači dvomljive eksistence vtepajo zaslepljenemu ljudstvu v glavo največjo sovraštvo in najostudnejšo mržnjo do Slovencev in njihovega jezika. Na to hujskaško prireditev so vabili naši nemčurji z velikimi lepaki, na katerih se je lesketalo med drugimi »čistokrvnimi« Germani kot sodelavci tudi ime »mirnega« in »narodno-strpnega« Antona Dietnerja. S tem, da je Dietner sodeloval na tako zagrizeno nemškonacionalni slavnosti in kot učitelj slovenske okoliške šole svoje sodelovanje tudi javno na lepakih obelodanil, je dal brco svojim predpostavljenim, nas Slovence pa je naravnost pozval, da bomo začeli boj na nož proti njemu in sploh proti gnilemu nemčurskemu sistemu na naši okoliški šoli, in sicer tako vztrajno in dosledno, kakor to merodajni faktorji menda niti ne pričakujejo. Da bi se Anton Dietner, ki niti toliko takta in manire ne pozna, da bi se kot učitelj na naši okoliški šoli predstavil načelniku, oziroma namestniku krajnega šolskega sveta, udeleževal najstrupenejše nemško-nacionalne hujskarije v Slovenski Bistrici in koraka javno pod črno-rdečč-žolto cunjo, to bomo znali Slovenci v Slovenski Bistrici preprečiti. — V okoliško šolo je všolano tudi mesto Slovenska Bistrica, ki pa prispeva k vzdrževalnim stroškom le v slučaju, da obiskuje to šolo najmanj 40 mestnih otrok. Da število mestnih otrok ne naraste nikdar do te visokosti, zato skrbita nadučitelj Kolletnigg in nadučiteljica Cuntara. Kar si je slednjeimenovana nadučiteljica kot voditeljica dekliške okoliške šole zadnji teden dovolila, pa kliče po osveti in presega vse meje potrpežljivosti, ki smo jo dosedaj imeli s to osemdesetletno bistriško matrono. **Petorico slovenskih učenk svojega razreda je namreč hotela odsloviti z utemeljevanjem, da morajo kot v mestu stanujoče učenke obiskovati šulvereinsko poneumnevalnico, četudi proti volji svojih staršev.** Do višje infamije in nesramnejše provokacije bi se našminkana ženska pač ne mogla povspeti. Danes o tem samo toliko, prihodnjič pa bomo to »devico« malo drobneje razkosali. Radovedni pa smo, kaj porečeta k temu namestnik grof Clary in dež. šolski nadzornik Končnik? —

Goriške vesti.

—g— **Tolminsko učiteljstvo je vabljeno k sestanku, ki se vrši dne 2. februarja t. l. ob 1. popoldne pri Sv. Luciji v gostilniških prostorih g. posl. Mikuža. — Zavedajte se svojih stanovskih dolžnosti in pridite v polnem številu!**

—g— **Iz seje ožjega in pomnoženega c. kr. okr. š. sveta tolminskega.** Dva učitelja dobita trimesečni dopust zaradi bolezni; učitelja Andrejčič in Podgornik dobita dopust od 15. aprila dalje, da se moreta udeležiti kurza na državni obrtni šoli v Ljubljani. Petletnine dobe naslednji: Perin Ana, Sedej Ana, Mikuž Matej in Rafael Fajgelj. V I. pl. razred se pomakne Josip Kalan; začasno se pomaknejo v II. plačilni razred: Bogataj, Bradaškija in Bravničar. Učiteljica Ana Perin se pomakne definitivno v II. pl. razred. En učitelj dobi podporo 100 K zaradi bolezni. Ustanovi se katehetsko mesto za Bovec in okolico ter obenem sistemizira plačo II. pl. razreda. Nakupi se hiša na Bukovem za šolo. Sprejme se preudarek za t. leto, ki pokazuje 244.000 K stroškov in kakih 76.000 K dohodkov. Primanjkljaj se krije s 150 % naklado na vse izredne davke. Prošnja učiteljskega društva in posameznih učiteljskih oseb za podporo se reši tako, da dobi oženjeno učiteljstvo 6000 K, ki se razdele po potrebi med posameznike.

I. R.

—g— **Tovariš Franc Vendramin,** nadučitelj-voditelj v Dutovljah, se je 15. t. m. poročil z gospico Anico Ostanovo iz Bovca. Naše iskrene čestitke!

—g— **Knjižnica »Narodne Prosvete« se je preselila** iz Trgovskega Doma v ulico sv. Ivana št. 7 prvo nadstropje in posluje vsako sredo od 6.—7. zvečer in vsako nedeljo od 10.—12. dopoldne. Vse one pa, ki še niso vrnili knjig, pa bi jih po knjižničnem redu že morali, prosimo, da storet o čimprej že z ozirom na druge obistore to čimprej že z ozirom na druge obinaj le pridno segajo po knjigah, saj so knjige podlaga naobrazbe, ki je temelj boljšega gmotnega stanja. Knjižnica »Narodne Prosvete« ima pa tudi toliko knjig, da lahko zadosti vsakemu. Pristopajte k »Narodni Prosveti«!

—g— **Tovariš** Ulrik Pavlica, nadučitelj-voditelj v Rihemberku, se je poročil z gdč. Ludoviko Merklovo iz Trsta-Rojana. — Obilo sreče!

Tržaške vesti.

—t— **Gorenjčev jezikovni učitelj.** Knjigarna J. Gorenjec & Komp. nam poroča: Podpisana knjigarna in založništvo sta si stavila nalogo na najbolj preprosti, praktični in ceni način seznaniti naš narod s tujimi jeziki, in to v prvi vrsti z jeziki nas obdajajočih narodov, ter na ta način usposobiti našega človeka še bolje za boj za vsakdanji kruh. Obenem nameravata podpisana seznaniti naše sosede z milim našim materinim jezikom. V to svrho se je očrtal načrt »Gorenjčevega jezikovnega učitelja« za samouke. Z metodiškega vidika smo prisodili dvogovoru takoj ono pažnjo, ki mu gre. Saj se ravno v razgovoru spozna, je li kdo obvlada jezik ali ne. Ker pa vseh mnogoličnosti razgovora ni možno podati v nobeni knjigi, zato naj slede vsakemu dvogovoru zbirke besednega zaklada, ki naj samouka usposobijo v to, da razgovor po potrebi dopolni in prenaredi. V to naj mu služi obris slovnice dotičnega jezika, kateri obris ima uvajati vsako knjigo. V slovnici pa se naj obrača posebno pažnjo na izreko. Tako bi vsaka naša publikacija «jezikovnega učitelja« obsegala: slovnico, razgovore in besedni zaklad. — Z ekonomskega stališča je to za začetnika že velik dobiček, ker ima v eni knjigi združeno vse, kar dobi drugod jedva v treh knjigah. Da pa knjiga ne naraste do precejšnje debelosti in tozadevne visoke cene, smo poskrbeli za primeren, a ličen tisk, tako da bodo te publikacije res praktične, ročne in cene. — Prva knjiga te zbirke (t. j. Italijanščina za Slovence) je izšla. Cena ji je K 1:20. Vabimo ponovno na nje naročbo. Hvaležni bomo, če bo nas kdo opozoril na eventualne pomanjkljivosti, tako da lahko prenaredimo morebiten nedostatek. Druga knjiga »Slovenščina za Italijane« je že v tisku in v kratkem izide. Upamo, da najdemo v c. občinstvu pravo umevanje našega stremljenja ter da nas bo počastilo s cenjenimi naročbami.

—t— **Poroka.** Dne 19. t. m. se je poročil tov. Vojteh Stubel, komunalni učitelj v Trstu, z gospodično Josipino Škerjančevo, tudi učiteljico v tržaški okolici. Mlademu paru obilo sreče!

—t— **Ljudsko gibanje v Trstu l. 1913.** Leta 1913 je poskočilo število tržaških prebivalcev od 234.000 na okroglo 240 tisoč. Vendar pa je vkljub temu prirastku število rojstev precej padlo. Leta 1913 je bilo namreč vkljub večjemu številu prebivalstva 71 porodov manj. Razen tega je tudi umrljivost v Trstu postala dosti večja kot je bila, posebno pa med otroki.

Koroške vesti.

—k— **Za koroške čebelarje.** Koroški čebelarji, ki želijo za pomlad neobdačenega sladkorja, naj naznanijo to do 28. jan. učitelju Jos. Jeklu, p. Galicija na Koroškem, in sicer koliko kdo želi sladkorja, koliko ima panjev čez zimo in pod katero davkarijo spada.

Splošni vestnik.

NA DELO ZA SVOJ LIST!

Vse somišljenike in somišljenice nujno pozivljamo, naj z vsemi dopustnimi sredstvi skrbe za čim največje širjenje našega lista! Agitirajte za svoje glasilo od tovariša do tovariša, od tovarišice do tovarišice! Naj ne bo zavednega učitelja in zavedne učiteljice, ki bi ne prejemala in ne plačevala našega lista! To je ukaz naše stanovske zavednosti! — Na Kranjskem se učiteljstvu, ki ni odpovedalo »Učiteljskega Tov.« slabo godi. Odrekajo mu vsako podporo. Kdor je naročnik ali naročnica našega lista, mu na deželnem odboru kratkomalo pokažejo vrata. Vzlic temu imamo toliko trdnih značajev, ki zapostavljajo osebno korist skupni koristi in nečejo zatajiti svojega glasila na ljubo našim skupnim neprijateljem. Boj kranjskega učiteljstva je težak, kakor ni bil še nikoli doslej in kakor ne bo nikdar več poslej. — V teh hudih časih mu priskočite na pomoč vi, tovariši in tovarišice, iz ostalih slovenskih pokrajin! Ako pridejo kdaj nad vas časi sile in gorja, bo tudi napredni kranjski učitelj vedel, kaj mu veleva njegovo srce, kaj mu narekuje njegova stanovska zavednost in dolžnost! Zlato izkušamo v ognju, v sili in potrebi spoznamo prijatelja, in več od prvega je vreden drugi! Pozivljamo izvenkranjsko učiteljstvo, naj z obilim naročanjem in z vztrajnim širjenjem našega lista dá svojim kranjskim tovarišem in tovarišicam krepko moralno podporo! — Sicer pa zahteva tudi ugled našega stanu, da damo svojemu listu trdno materialno podlago in tako preprečimo zlobne nakane sovražnikov, ki hočejo naš list zatreti! — Naša dolžnost je, storiti vse, da se jim to ne posreči! Zato pa: Vsi na delo za svoje glasilo!

Ustanovitev sarajevskega gledališča. Med vlado in deželnim šolskim svetom se vrše pogajanja glede ustanovitve narodnega gledališča, ki naj bi ga sezidala in vzdrževala dežela. Pogajanja so tako napredovala, da je ustanovitev gledališča že tkorekoč zagotovljena. V Ljubljani gledališče ubijajo, v Sarajevu ga ustanavljajo!

Profesor Platon Kulakovskij, znani slovanofil, je umrl v Petrogradu. Bil je profesor slavistike in se je od mladih nog udeleževal slovanskega gibanja. Prepotoval je vse slovanske zemlje ter proučil življenje vseh slovanskih narodov. Kot mlad mož je v sedemdesetih letih bival dlje časa tudi v Ljubljani, kjer je študiral slovenski jezik in slovensko književnost. Tu se je seznanil in sklenil iskreno prijateljstvo s pokojnim Josipom Jurčičem, takratnim urednikom »Slovenskega Naroda«. Kot navdušen Slovan se je udeleževal vseh slovanskih prireditev, namenjenih poglobitvi slovanske vzajemnosti. Leta 1910. se je udeležil vseslovanskega kongresa v Sofiji, takoj naslednjega leta 1911. pa je prihitel na kongres slovanskih časnikarjev v Belgradu. V Ljubljani se je profesor Kulakovskij mudil opetovano, zadnjič leta 1908., ko se je udeležil vseslovanskega časnikarskega kongresa. Pokojnik je igral v krogih ruskih slovanofilov veliko vlogo ter užival splošen ugled in spoštovanje. Bil je dolga leta eden najdelavnejših članov in odbornikov »Slavjanskega blagotvoriteljnega obščestva«. Kot navdušen Slovan je bil pokojnik tudi velik prijatelj Slovencev, za katerih napredek in književnost se je živo zanimal. Zato bodi velikemu slovanskemu rodoljubu tudi med Slovenci ohranjen trajen spomin!

Zdravnice na Angleškem. Na Angleškem deluje že 1000 ženskih zdravnic; samo v Londonu jih je 200. Angleško ženstvo ne vidi v zdravnici zgolj zdravnika, marveč goji do nje polno, iskreno zaupanje, dobro vedoč, da ženska žensko in njene boli mnogo bolje razume nego moški. Zato se v bolezni rado zateka edinole k njej, in kjer še manjka ženske zdravnice, se ženstvo z vso silo poteguje zanjo. Ženske zdravnice delujejo že po vseh ženskih bolniščnicah.

Za Husov spomenik, ki se odkrije leta 1915. v Pragi ob petstoletnici mučeniške smrti velikega češkega moža, je darovalo »Slavjansko blagotvoriteljno obščestvo« v Petrogradu 3750 K. Razentega uvede društvo nabiranje prispevkov za spomenik. Oklic za nabiranje prispevkov sestavita profesorja Sobolevskij in Palmov.

Zdravljenje raka z radijem. Iz Londona poročajo: Middlesex hospital je ravnokar objavil interesantne podatke o uspehih zdravljenja raka z radijem. Od junija do septembra 1913 so dosegli v 68 slučajih, ki so jih smatrali po prejšnjih zdravilnih metodah kot neozdravljive, 32 lepih uspehov. Dotične osebe so odpustili iz bolinščnice kot popolnoma ozdravljene. Če bi imela bolniščnica dovolj radija na razpolaganje, bi dosegla še nadaljne uspehe. Dr. Barlow, ki je sestavil to poročilo, bridko toži o monopolni ceni radija. Nujno je potrebno, da se to vprašanje mednarodno uredi. V Novem Jorku in Pittsburgu v Standard Chemical Company se radij dobiva na nov tajen način, zaradi katerega se stroški jako zmanjšajo. Dozdaj je družba producirala za 125.000 dolarjev radija. Zdravnik v Baltimore, dr. Kelly, je že uporabljal ta radij pri zdravljenju raka. Z neko napravo se jim je posrečilo, ojačiti učinek žarkov, zaradi česar je postopanje še cenejše.

Nočno kronšjarjenje otrok je eden najžalostnejših pojavov modernih velikih mest; saj mora poštenega človeka do dna duše pretresti, ako kasno ponoči vidi stopiti v javen lokal — kavarno ali gostilnico — osemletnega do dvanajstletnega otroka, posebno deklico, ki ponuja gostom v nakup cvetic, užigalic ali kaj enakega. Ali je mogoče, da bi ostal otrok neoskrunjen od blata, skozi katero gazi — ponoči? In zlasti deklice. V dobi, ki jo nazivajo »stoletje